

Zbirka za „Učiteljska domova“.

UČITELJSKI DOM V LJUBLJANI.

Darovali so: Ivan Benedičič, šolski upr. v pok., Višnja gora 50 Din, učiteljstvo na Viču 140 Din, in sicer tovariši(ice) Strukelj 20 Din, Pečenko 10 Din, Berce 10 Din, Kurnaverjeva, Premelčeva, Košakova, Golobova, Toplikarjeva, Gabrškova, Štritofova in Faganelova po 10 Din, Jankovičeva pa 20 Din; Anton Lomšek iz Bušče vasi 25 Din, učiteljstvo v Litiji 110 Din, in sicer tovariši(ice): Rostohar 30 Din, Klovjarjeva 20 Din, Tavželj 20 Din, Zupančič 20 Din, Kodermanova 10 Din in Habjanova 10 Din; Jamnik-Baje Ljudmila, Velike Poljane 50 Din, Premrov Marija, Grahovo 50 Din, Grom Milan, Babno polje 90 Din, Likar Leopold, Škocijan 50 Din, učiteljstvo v Leskovcu 270 Din, in sicer tovariši(ice): Znidaršič 100 Din, Bavdek 100 Din, Ričič 50 Din in Vidmar 20 Din; Colnar Tončka, Zg. Pirniče 100 Din, Jakob Skubic, Šmarje-Sap 50 Din, Srečko Kristan iz

Leš 10 Din, skupaj 995 Din. Vsem najlepša hvala! Dolej sem prejel 12.510 Din. — Josip Kopal, blagajnik.

UČITELJSKI DOM V MARIBORU.

Ob prejemu razlik so še darovale šole: Ivanci (Prekm.) 50 Din; Šoštanj, meščanska 20 Din, Vransko 220 Din; Tezno 50 Din; Rače 250 Din; razen teh: Leopold Viher, šolski uprav. v pok., Slov. Bistrica 100 Din in upokojeno učiteljstvo v Mariboru 150 Din. Najsrčnejša zahvala! — Prispevki od razlik znašajo doslej 16.196 Din.

Nekaterim cenj. tovariškam in tovarišam v pojasnilo: Zaenkrat sem objavljaj samo imena šol, s katerimi so došli prispevki; imenoma sem navajal le upokojence. O priliki vplačila prispevkov od 2. polovice razlik bom pa objavil imena vseh narovalcev oziroma darovalk. Želim le, da bi jih bilo še dosti več! — M. Kožuh, blagajnik.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

ZAHVALA.

Poseben sijaj je dal koncertoma učiteljskega pevskega zbora v Mariboru 6. t. m. kakor tudi v Trbovljah 7. t. m. nastop koncertne in operne pevke gospe Maje Strozzi-Pečić iz Zagreba. Izvajala je solospve Svatovskih pesmi Borisa Papandopula-Pečića ter je z njimi razvnela izbrano občinstvo. Velika umetnica je sodelovala iz prijaznosti, zato naj se ji vsaj nekoliko oddolžimo z najiskrenejšo zahvalo na tem mestu!

Odbor pevskega zbora UJU — Ljubljana.

ZAHVALA.

Koncert pevskega zbora UJU poverjenstva Ljubljana, ki se je vršil 6. t. m. v Mariboru, je najlepše uspel v moralnem in gnotnem pogledu. Da je tako uspel, gre za sluga predvsem učiteljstvu v Mariboru, ki je vse storilo za čim boljši obisk, pa tudi vsem onim tovariškam in tovarišem iz bližnje in daljne mariborske okolice, ki so prihiteli na koncert v zvezi neugodnemu vremenu, največ iz stanovske solidarnosti. Dokazali so s tem svoje simpatije zboru, ki jih je bil srčno vesel, obenem pa so mu dali spodbude za delo, ki je v čast vsemu slovenskemu učiteljstvu.

Smatramo za svojo dolžnost, da se učiteljstvu, ki je kakorkoli pripomoglo pevskega zbora do popolnega uspeha v Mariboru, najiskreneje zahvalimo. Naj vam bo, tovarišice in tovariši v Mariboru in okolici, v najlepše zadoščenje posebno to, da ste zbor izredno utrdili in ga okrepiли za nove naloge! Kar ste storili, je storjeno za slovensko glasbeno umetnost, pa tudi za naš stan sam, za njegovo veljavo v slovenskem kulturnem življenju.

Ljubljana, 11. aprila 1929.

Odbor pevskega zbora UJU.

Mladinska Matica.

NEKOLIKO STATISTIKE O PRIDNOSTI IN INDOLENCI SLOVENSKEGA UČITELJSTVA.

Na drugem mestu prinašamo notico, da gre do knjige Mladinske Matice s 25. aprilom v tisk. V tem zadnjem trenutku smo dolžni v izogib vsem poznejšim rekriminacijam zlasti z ozirom na požitvalne tovarišice in tovariše nekoliko obračuna.

V Sloveniji imamo (vštevši tudi meščanske in srednje šole) 894 šol.

Od teh 894 šol nismo prejeli do 17. t. m. od 297 šol še nobenega naročila. Denarna nakazila pa manjkajo od 286 šol. Med temi šolami, ki se tako temeljito zavedajo svoje misije na polju mladinske literature, figurira tudi lepo število močnih, večrazrednih šol. (V prihodnji številki bomo navedli vse te večrazrednice imenoma).

Po šolskih okrajih se dele te šole, ki se menda niso niti potrudile, da bi otrokom povedale, da eksistira Mladinska Matica, na sledeč način:

Brežice 4, Črnomelj 8, Kamnik 21, Kočevje 26, Kranj 18, Krško 6, Laško 9, Litija 10, Ljubljana 3, Ljubljana-okolica 13, Logatec 4, Novo mesto 17, Radovljica 4, Celje 13, Dolnja Lendava 22, Dravograd 6, Gornji grad 2, Konjice 6, Ljutomer 6, Maribor — desni breg 15, Maribor — levi breg 13, Murska Sobota 37, Ptuj 8, Slovenjgradec 4, Šmarje pri Jelšah 12, od srednjih šol 10.

Zal nam je zlasti za tiste marljive učitelje(ice), ki so dosegli na svojih šolah do 50% in še več, pa ne bodo videli kronanega svojega uspeha na tak način, kakor bi to lahko Mladinska Matica storila, če bi imeli v Sloveniji vsaj polovico učiteljstva z isto vneto in razumevanjem za naše prekristno delo. Ali je res potrebno, da se mora tudi za tako akcijo pri učiteljstvu trositi sile za agitacijo več let predno dospemo do rezultata, ki bi se lahko dosegel vsaj v par letih?

MLADINSKA MATICA

je do določenega roka dosegla lepo število naročnikov, ki je predvsem uspeh najpožrtvalnejših tovarišev(ice). Podrobnejšo statistiko bomo objavili, kakor hitro bomo pregledali rezultate v poedinih okrajih.

Pogrešamo pa še mnogo šol in tudi takih, o katerih vemo, da so zbirale naročnike. Ker so knjige deloma že stavljene in morajo čimprej v tisk, da se dotisnejo do konca maja, prosimo, da se takoj javijo še zaostali naročniki.

25. t. m. se določi naklada letošnjih publikacij. Ta dan je zadnji, da se še upoštevajo naročila. Na poznejša se Mladinska Matica ne bo več mogla ozirati in odklanja odgovornost za zapoznitve.

Kmetstvo nadaljevalno šolstvo.

KMETIJSKI TEČAJ ZA UČITELJSTVO.

Orač mora stopiti iz ozadja, kamor ga je krivica potisnila že v davni in njegovo in splošno škodo. Pred nami so zahteve, ki dovolj jasno terjajo, da posvetimo v to stran s tako lučjo, da se tudi naobražencu zjasnijo pojmi o velikem in naravnost odločilnem pomenu kmečkemu vprašanju za celotno socialno življenje.

Nismo med zadnjimi, ki morajo v to smer. Že naša socialna pozicija nas neločljivo spaja s tem udejstvovanjem. Saj si ni mogoče predstavljati telega učitelja, če ne pozna najbližjih interesov delavnih kmečkih rok, ki izročajo življenje — življenje, in ne deluje za snovno in tudi duhovno preobrazbo kmečke plasti.

Učiteljstvo se tega zavega in je dovzetno za zdrava stremjenja. Njegovo spoznanje — spoznanje ljudskih plasti. Umetno, da je uspešno delovanje brez sodelovanja in podpore od strani poklicanih činiteljev, oziroma oblasti nemogoče. Mariborski oblastni komisariat se tega dobro zaveda in je v tem pogledu izredno delaven. Saj je v tekočem šolskem letu otvoril 22 tečajev, ki jih obiskuje okrog 600 učencev. Ravnokar (3. t. m.) je otvoril dvomeseni kmetijski tečaj za učiteljstvo, in sicer na strokovnih šolah v Št. Jurju in Mariboru. Sprejetih je bilo skupno 30 učiteljev, pri čemer je komisariat uvaževal predvsem učiteljstvo, ki že poučuje na kmetijskih tečajih.

Tečaj na mariborski šoli obiskujejo: Furlan Janko, Zamostje, srez Dolnja Lendava; Musek Ljudevit, Št. Vid pri Ptuj; Sardoč Adam, Št. Ilj v Slov. goricah; Živko Janko, Studenice pri Poljčanah; Kramar Franc, Sv. Peter pri Mariboru; Vennigerholz Mirko, Središče ob Dravi; Puhr Josip, Kamnica pri Mariboru; Porekar Vlado, Ormož; Megla Milan, (Sv. Lenart, Velika Nedelja; Droč Janko, Jarenina; Stubeč Jakob, Sv. Ana v Slov. goricah; Petrač Franjo, Gorica v Savinski dolini; Tomažev Matko, Sv. Tomaž pri Ormožu; Voglar Franc, Slov. Konjice; Gajšek Stanko, Senovo pri Rajhenburgu.

Pouk je teoretičen in praktičen. Strokovnjaki se trudijo podajati snov iz živino-reje, poljedelstva, sadjarstva in vinarstva kolikor mogoče praktično. Tudi učiteljstvo je prepričano, da ne sme preveč v teorijo. Edino, kar se da praktično uveljaviti, ima v tem slučaju pravo vrednost. V popoldanskih urah uvajajo v praktična dela dobri in izkušeni praktiki.

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. — Naročila točno po povzetju.

Radijski aparat

je postal danes že kulturna potreba vsakega inteligenta. Zlasti učiteljstvu ustvarja potrebno zvezo z vsemi kulturnimi centri sveta in jim nosi — nositeljem izobrazbe — izobrazbo v hišo!

Najboljše in najcenejše aparate, sestavne dele in vsa navodila Vam da

Radijska postaja Ljubljana

Miklošičeva cesta 5 Telefon 3190

Plaćila tudi na obroke!

„Mi gremo lahko tudi v gledališče,“

pravi mlada gospa Mica. „Tudi takrat ko peremo, imamo časa, ker nam je težko opravilo pranja odvzel RADION, ki pere sam.“

Varuje perilo!

Splošne vesti.

ZA PREORIENTACIJO NASEGA ŠOLSTVA IN VZGOJSTVA.

Dasi malo pozno je tudi pri nas novodobno pedagoško stremjenje pričelo pridobivati širši obseg. Četa mladih borcev za novo šolo se vedno večja. Slovensko učiteljstvo ima dvoje pedagoških žarišč, t. j. Pedagoško centralo in Slovensko šolsko Matico.

Ni naš namen delati kako paralelo med obema. Opozoriti pa hočemo javnost na stališče, ki ga je zavzela Pedagoška centrala na svojem običnem zboru dne 10. februarja 1929 napram nujnim pedagoškim vprašanjem, ki zadevajo šolo in učiteljstvo. V resoluciji, ki je bila sprejeta na običnem zboru, poudarjajo mladi borci za novodobno šolo sledeče:

Ugotavljamo, da 10letna poprevratna doba ni bila naklonjena poglobitvi vzgojnih problemov in globoki reformi našega šolstva. Daleč smo zaostali za narodi, ki so se takoj po vojni zavedali svojih nalog in so postavili vzgojo med najvažnejše državne probleme. Pri nas so tudi v ta delokrog posegale partizanske borbe, ki niso dopuščale, da bi bila novodobna načela prišla do tiste veljave kot jo imajo v drugih državah.

Ugotavljamo, da so nekateri predstavniki šolske oblasti omalovaževali in ovirali stremjenje za reformo našega šolstva in delo posameznih borcev za novo šolo. Niso znali ceniti delovanja učiteljev, ki so v praksi uveljavljali nova načela, pridobljena s temeljitim študijem. Smatrali so delo v duhu nove šole za »eksperimentiranje, ki ne dosega onih uspehov kakor stara šola«. Učitelje-praktike delovne šole so pri namestitvah zapostavljali.

Pedagoška centrala stoji s svojim programom, zasnovanim lani, na stališču, da je reforma vsega našega vzgojstva nujno potrebna. Predpogoj za to je, da se učiteljstvo poglobi v pedagogiko, psihologijo in sociologijo. Posebno močno pobudo dajejo realizirana nova vzgojna načela. Zato je delo poedincev, ki preizkušajo nova načela v praksi, posebno dragoceno. Tu se je treba nujno lotiti dela.

Glede šolskega nadzorstva stoji Pedagoška centrala na stališču, da je z ozirom na šolsko reformo nastala nujna potreba, da se tudi ono preorientira v duhu nove šole.

Šolski nadzorniki so poklicani, da sodelujejo pri reformi našega šolstva. Za ta posel pa se morajo usposobiti ne samo na podlagi tozadavne pedagoške literature, temveč morajo tudi pogosto obiskovati šole novega tipa doma in po možnosti tudi v inozemstvu, da se lahko poglobijo v njihovo bistvo ter natančno spoznavajo njihovo idejo tudi od

praktične strani. Le tako jim bo mogoče, da se udeležujejo kot organizatorji pedagoških sil svojega službenega področja ter delajo na to, da se tudi pri nas ustanovijo šole novega tipa najprej kot poizkusne šole, potom katerih bi se polagoma prunovilo vse naše šolstvo v smislu načel delovne šole in šole zajednice.

Dalje zastopa Pedagoška centrala stališče, da je prva in glavna naloga šolskega nadzorstva v novi šoli gojitev šolstva, in šele v drugi vrsti kontrola šolskega dela. Šolski nadzornik ne sme biti samo revizor in ogleda, temveč vodja in svetovalec učiteljstva v polnem pomenu teh besed. Pedagoško delovanje, a ne upravnostehniško, mora biti njegova prva in najvažnejša naloga. Zato pa morajo biti šolski nadzorniki pravi možje, znanstveno in šolsko-praktično dorasli težkim zahtevam svojega službenega položaja. Zaradi tega smejo pri imenovanju šolskih nadzornikov odločati izključno le stvarni preudarki.

Težišče vzgojne obnove leži pač na učiteljstvu. Naj bi se polno zavedalo tega svojega položaja. Istotako pa pričakujemo od prosvetne oblasti in njenih organov, da po vseh močeh podpirajo učiteljstvo pri njegovi poglobljeni oficialni izobrazbi, samoizobrazbi in pri praktičnem delu za novo šolo. Pedagoška centrala bo vse to prenovitveno delo podpirala po svojih močeh; uverjena je, da bo našla oporo v tem tudi pri organizaciji slovenskega učiteljstva.

To je jasen memento merodajnim krogom časa želi učiteljstvo, ki stremi po napredku.

»Pompozne akcije« razburjajo naše pseudotovariše, ki so navidez silno vneti za »progres«, v resnici pa pobijajo vsako stremjenje za napredek šole in stanu. Slišijo se pritožbe idealnih tovarišev, da še smatrajo »tovariši« tuintam krožke, sestanke in celo študijska potovanja za balast, ki najbrž teži kot mra — njihovo spanje... »Po starih tirih polagoma k novim idejam« je klic onih, ki se ne morajo znajti v toku časa. Zato toliko rohnjenja in jadikovanja proti »pobornikom«. Dnevno časopisje (»Jutro« 14. aprila) tarna o indiferentnosti ljudske mase v književnem pogledu. In naše »kulturno pijonirstvo«? Krožki spe, sestanki so ustavljeni, stremjenja za napredek profanirana kot — pompozne akcije. Ali ni to mnogo opasnejša indiferentnost... — E. V.

V zadevi nerednega izplačevanja učiteljskih plač smo prejeli od fin. direkcije uradno pojasnilo, da je bilo pri uradni preiskavi, ki je bila izvedena v tej stvari pri računskem odseku za ljubljansko in mariborsko oblast — ta odsek je od 1. aprila t. l.